

Carnestoltes

(ALDC, III, 565. *Carnestoltes*)

Carnestoltes era el nom tradicional per a designar el ‘darrer dia que es podia menjar carn abans de la Quaresma’ estès després al diumenge, dilluns i dimarts; deriva del llat. CARNES TOLLITAS ‘carns llevades’ i presenta algunes variants com *carnaval* 17, amb assimilació de la ròtica a la nasal, *carnistoltes* (*carnistoltes fredes* 95), amb tancament de la [e] en cat. occ., *carristoltes* 106, amb assimilació de la nasal a la ròtica, i *carnessoltes* 156, per homonimització *toltes* → *soltes* per l’opacitat semàntica de l’arcaisme *toltes*; el mot era femení, com avui en alguns punts del cat. occ. (95, 159, 167), enfront de l’actual ús masculí, canvi provocat pel significat metonímic de ‘ninot de palla que es feia cremar el dimecres de cendra’, el *carnestoltes* 39, 43, 60, 62, 67,

99, 119, 120 (veg. mapa 378), i pel seu ús freqüent sense article (*Per carnestoltes...*). *Carnaval*, pron. [kər]- o [kar]-, és modern, procedent de l’it. *carnevale* (veg. “És més propi *carnestoltes*, però ara diuen també *carnaval*” 20). El mall. i men. *darrers dies* al·ludeix als dies anteriors a la Quaresma, nom també present en punts alacantins probablement per la colonització mall. al s. XVII a la Marina. Són més puntuals, *dia de les màscares* 186, per les disfresses carnavalesques, i l’alg. *caraixari* 85, manlleu al sassarès *karraxari* (cf. it. ant. *carnasciale*).

Carnestoltes i *carnaval* són normatius des del *DG₁*, 1932, i *darrers dies*, des del *DIEC₁*, 1995.

